

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Monitoring ornitologiczny wraz z oceną w zakresie wpływu Drogi Ekspresowej S5 Odcinek 4 na stan zachowania stwierdzonych populacji lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, w szczególności dla: żurawia, zielonki, podróżniczka, gąsiorka, derkacza i błotniaka stawowego na terenie Doliny Środkowej Noteci I Kanału Bydgoskiego(kod obszaru-PLB300001)-3 letni w latach 2022-2024

1. Przedmiot zamówienia.

Zgodnie z pkt. 7.1, podpunkt b), akapit drugi Postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy znak WOO.4242.209.2016.KŚ.21 z dnia 4 października 2017 roku dotyczącego budowy drogi ekspresowej S-5 na odcinku Nowe Marzy – Bydgoszcz – granica województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego z podziałem na 4 części: część 2-Projekt i budowa drogi ekspresowej S5 na odcinku od węzła Tryszczyn (bez węzła) do węzła Białe Błota (bez węzła) o długości około 13,5 km należy przeprowadzić monitoring ornitologiczny wraz z oceną w zakresie wpływu Drogi Ekspresowej S5 Odcinek 4 na stan zachowania stwierdzonych populacji lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, w szczególności dla: żurawia, zielonki, podróżniczka, gąsiorka, derkacza i błotniaka stawowego na terenie Doliny Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego (kod obszaru-PLB300001).Monitoring należy prowadzić przez okres 3 lat po oddaniu inwestycji do użytkowania w czasie całego okresu lęgowego w pasie o szerokości 500 metrów od granicy pasa drogowego. Pierwszym rokiem prowadzenia monitoringu jest rok podpisania umowy pomiędzy Zamawiającym i Wykonawcą.

2. Materiały wyjściowe dotyczące Zamówienia

- 1) Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nr 17/2010, znak RDOŚ-04.OO.6613-25-65/10/KŚ z dnia 23 lipca 2010 r.
- 2) ROŚ –etap DŚU
- 3) Decyzja Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, znak DOOŚ-idt.4200.16.2011.JSz.1 z dnia 20 stycznia 2011 r.
- 4) Postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, znak WOO.4200.1.2014.KŚ z dnia 27 marca 2014 r.
- 5) Raport z ponownej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pod nazwą: Projekt i budowa drogi ekspresowej S-5 na odcinku Nowe Marzy – Bydgoszcz – granica województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego z podziałem na 4 części: część 2-Projekt i budowa drogi ekspresowej S5 na odcinku od węzła Tryszczyn (bez węzła) do węzła Białe Błota (bez węzła) o długości około 13,5 km. W tym załączniki do ROŚ:
  - o Zał. nr I/8.1, I/8.3, nr I/8.4
  - o Zał. nr VI/1 w tym VI/1.1, VI/1.3, VI/1.4
- 6) Raport z ponownej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pod nazwą: Projekt i budowa drogi ekspresowej S-5 na odcinku Nowe Marzy – Bydgoszcz – granica województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego z podziałem na 4 części: część 2-Projekt i budowa drogi ekspresowej S5 na odcinku od węzła Tryszczyn (bez węzła) do węzła Białe Błota (bez węzła) o długości około 13,5 km. Etap II-Rondo na DK nr 80 (skrzyżowanie z DD nr 27 i DD nr29).
- 7) Postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy znak WOO.4242.209.2016.KŚ.21 z dnia 4 października 2017 roku.
- 8) Postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy znak WOO.4221.83.2018.ADS z dnia 5 grudnia 2018 roku.
- 9) Projekt Wykonawczy odcinek 4 S5

2.1. Udostępnienie opracowań

W/w dokumenty Zamawiający udostępni do wglądu zainteresowanym oferentom na ich prośbę, natomiast Wykonawcy przekaze w formie elektronicznej.

Udostępnienie materiałów będzie możliwe w siedzibie Oddziału GDDKiA w Bydgoszczy po uprzednim telefonicznym uzgodnieniu terminu (pokój nr 45, tel.052/323 45 54).

Wykonawca , najpóźniej w dniu podpisania umowy dostarczy Zamawiającemu dysk zewnętrzny o pojemności minimum 16 GB celem zgrania przekazywanej dokumentacji.

2.2. Przeliczenie kilometraża.

Kilometraż dla 4 odcinka Drogi Ekspresowej S5 prezentowany w udostępnionej dokumentacji (decyzje administracyjne , raporty OOS, dokumentacja budowlana) nie jest tożsamy z pikietażem opisanym w terenie.

Pikietaż w terenie odcinka 4 S5 rozpoczyna się od km 60+667. Kilometraż w udostępnionej dokumentacji zaczyna się od km 14+679. Aby uzyskać pikietaż odpowiadający oznaczeniom w terenie należy zastosować wzór : $Y = 60\ 667 + (X - 14\ 679)$, gdzie :Y-uzyskany pikietaż drogowy, X-kilometraż prezentowany w dokumentacji

3. Podstawowe przepisy i wytyczne

- Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo Ochrony Środowiska ze zmianami;
- Ustawa z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody ze zmianami;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Lista gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG występujących w Polsce;
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000;
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16.12.2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt;
- Monitoring ptaków lęgowych, Poradnik metodyczny, Praca zbiorowa pod redakcją Przemysława Chylareckiego, Arkadiusza Sikory, Zdzisława Ceniana i Tomasza Chodkiewicza, Wydanie II uzupełnione (2015 r.);
- Inspekcja Ochrony Środowiska, Biuletyn Monitoringu Przyrody, Monitoring Ptaków Polski w latach 2018-2021, 2021/22, Wykonawca: Publikacja została przygotowana przez Konsorcjum Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków oraz Muzeum i Instytutu Zoologii PAN na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach projektu „Monitoring ptaków z uwzględnieniem obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, lata 2018-2021”;

Wykonawca jest odpowiedzialny za wykonanie przedmiotu zamówienia zgodnie z aktualnymi i obowiązującymi przepisami prawa i dobrymi praktykami aktualnie obowiązującymi w zakresie zagadnień związanych z przedmiotem zamówienia.

4. Metodyka i cel badań.

- Opis obszaru badań.
Terenem badań objęty jest obszar Natura 2000 Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego przylegający od strony zachodniej do Drogi Ekspresowej S5 w kilometrze ok. od 67+938 do km 69+938 (kilometraż w terenie) . Bufor badań wynosi 500 metrów od granicy pasa drogowego w kierunku zachodnim.
- Gatunki ptaków objęte monitoringiem.
Monitoringiem objęte są gatunki z załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG występujące w Polsce w szczególności: żuraw, zielonka, podróżniczek, gąsiorek, derkacz i błotniak stawowy.
- W terminie od marca do września należy na wymienionym terenie przeprowadzić 10 kontroli terenowych. W pierwszym roku prowadzenia monitoringu Wykonawca w ciągu 10 dni od podpisania umowy przeprowadzi pierwszą kontrolę w terenie i wykona łącznie 10 kontroli terenowych. Szczególnym okresem jest okres wiosny i lata , czyli zasadniczy okres lęgowy. W tym czasie ptaki wykazują przywiązanie do odpowiedniego rodzaju siedliska pełniąc funkcje miejsca rozrodu. W związku z czym większość kontroli terenowych należy przeprowadzić w tym okresie.
- W czasie pierwszej kontroli terenowej należy ustalić przebieg transektów i umiejscowienie punktów obserwacyjnych pozwalających na obłożenie obserwacją całego obszaru wyznaczonego do monitoringu. Wyznaczone transekty oraz punkty obserwacyjne należy nanieść na mapę w skali pozwalającej na czytelne przedstawienie danych. Obowiązek pozyskania map leży po stronie Wykonawcy. W czasie kolejnych kontroli obserwator(observatorzy) będzie (będą) przemieszczał (przemieszczają) się według schematu wyznaczonego podczas pierwszej kontroli terenowej . Dlatego bardzo ważne jest właściwe wyznaczenie trasy obserwacji oraz punktów obserwacyjnych. Godziny przemarszu wyznaczonymi transektami oraz obserwacji w punktach obserwacyjnych w ramach doby wyznaczonej do przeprowadzenia kontroli wyznacza obserwator w taki sposób , aby uzyskać jak najlepszy wynik obserwacji.
- Z każdej przeprowadzonej kontroli Wykonawca przygotowuje sprawozdanie obejmujące:
  - Tabelę z wykazem stwierdzonych gatunków podczas kontroli terenowej na obszarze objętym monitoringiem ornitologicznym według poniższego wzoru:

Tabela nr .... Lista gatunków stwierdzonych podczas kontroli terenowej na obszarze objętym monitoringiem ornitologicznym, legenda oznaczeń w tabeli przedstawia się następująco:
X – wymieniony w zał. I Dyr. Ptasiej, OS – ochrona ścisła, OC – ochrona częściowa, ł – gatunek łowny; A – gniazdowanie możliwe, B – gniazdowanie prawdopodobne, C – gniazdowanie pewne, M – gatunek niełgowy

Lp.	Gatunek	Status ochrony		Kategoria lęgowości według PAO lub gatunek niełgowy	łączna liczebność ptaków występujących w zasięgu bezpośredniego
		Dyr. Ptasiej	Polska		

					oddziaływania (pary lęgowe)
	Nazwa łacińska	Nazwa polska			

- o Mapę z naniesionymi lokalizacjami zaobserwowanych ptaków z podaniem gatunku ..
- Wykonawca w ciągu 7 dni od podpisania umowy przedstawi Zamawiającemu proponowane terminy przeprowadzenia kontroli terenowych. Zamawiający w ciągu 3 dni zaakceptuje lub wniesie uwagi do harmonogramu. Obowiązuje korespondencja mailowa.
- Wykonawca w ciągu 7 dni od wykonania pierwszej kontroli terenowej przedstawi Zamawiającemu do akceptacji plan z naniesionymi transektami do przemarszu oraz naniesionymi punktami obserwacyjnymi. Zamawiający w terminie do 3 dni zaakceptuje lub wniesie uwagi do przedstawionego planu. Obowiązuje korespondencja mailowa i dokumentacja w formie elektronicznej.
- W terminie do 7 dni po każdej kontroli terenowej Wykonawca przedstawi Zamawiającemu wymagane sprawozdanie z każdej kontroli terenowej. Zamawiający w terminie do 3 dni zaakceptuje lub wniesie uwagi do przedstawionego sprawozdania. Obowiązuje korespondencja mailowa i dokumentacja w formie elektronicznej.
- Zakończenie rocznego okresu monitoringu ptaków przewiduje się na dzień 30 września danego roku prowadzenia monitoringu.
- Przedstawiciel Zamawiającego ma prawo, bez uprzedniego poinformowania Wykonawcy, do udziału w wizjach terenowych.
- Wykonawca ma obowiązek udzielać odpowiedzi na pytania dotyczące przebiegu prac związanych z wykonywaną usługą monitoringu – termin udzielenia odpowiedzi- maksymalnie 48 godzin.

5. Prezentacja wyników.

W każdym roku po zakończeniu monitoringu Wykonawca jest zobowiązany przedstawić sprawozdanie roczne z wykonanych prac w terminie do 14 dni od daty ostatniej kontroli terenowej, nie później niż do dnia 14 października danego roku prowadzenia monitoringu.

Sprawozdanie roczne musi zawierać:

1. Opis metodyki prowadzonych badań wraz z podaniem terminów wykonanych kontroli.
2. Sprawozdanie obejmujące:

- o Tabelę z wykazem stwierdzonych gatunków podczas wszystkich kontroli terenowej na obszarze objętym monitoringiem ornitologicznym według poniższego wzoru:

Tabela nr .... Lista gatunków stwierdzonych podczas kontroli terenowej na obszarze objętym monitoringiem ornitologicznym, legenda oznaczeń w tabeli przedstawia się następująco:
X – wymieniony w zał. I Dyr. Ptasiej, OS – ochrona ścisła, OC – ochrona częściowa, Ł – gatunek łowny; A – gniazdowanie możliwe, B – gniazdowanie prawdopodobne, C – gniazdowanie pewne, M – gatunek niełęgowy

Lp.	Gatunek		Status ochronny		Kategoria lęgowości według PAO lub gatunek niełgowy	Łączna liczebność ptaków występujących w zasięgu bezpośredniego oddziaływania (pary lęgowe)
			Dyr. Ptasia	Polska		
	Nazwa łacińska	Nazwa polska				

- o Mapę z naniesionymi lokalizacjami zaobserwowanych ptaków podczas wszystkich kontroli terenowych z podaniem gatunku. Obowiązek pozyskania map, leży po stronie Wykonawcy. Skalę mapy należy dobrać w taki sposób, aby przedstawione dane były czytelne, ale nie może być mniejsza niż 1:2000.

Ocenę wpływu drogi ekspresowej S5 na **stan zachowania stwierdzonych populacji lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, w szczególności dla: żurawia, zielonki, podróżniczka, gąsiorka, derkacza i błotniaka stawowego** wynikającą z przeprowadzonych w ciągu roku obserwacji.

- o Po pierwszym roku wykonanego monitoringu porównanie stanu zaobserwowanych gatunków do stanu przedstawionego w Raporcie z ponownej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pod nazwą: Projekt i budowa drogi ekspresowej S-5 na odcinku Nowe Marzy – Bydgoszcz – granica województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego z podziałem na 4 części: część 2-Projekt i budowa drogi ekspresowej S5 na odcinku od węzła Tryszczyń (bez węzła) do węzła Białe Błota (bez węzła) o długości około 13,5 km.
- o Po drugim roku wykonanego monitoringu porównanie stanu zaobserwowanych gatunków do stanu przedstawionego w Raporcie z ponownej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pod nazwą: Projekt i budowa drogi ekspresowej S-5 na odcinku Nowe Marzy – Bydgoszcz – granica województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego z podziałem na 4 części: część 2-Projekt i budowa drogi ekspresowej S5 na odcinku od węzła Tryszczyń (bez węzła) do węzła Białe Błota (bez węzła) o długości około 13,5 km, oraz do stanu zaobserwowanego w pierwszym roku wykonanego monitoringu.
- o Po trzecim roku wykonanego monitoringu porównanie stanu zaobserwowanych gatunków do stanu przedstawionego w Raporcie z ponownej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pod nazwą: Projekt i budowa drogi ekspresowej S-5 na odcinku Nowe Marzy – Bydgoszcz – granica województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego z podziałem na 4 części: część 2-Projekt i budowa drogi ekspresowej S5 na odcinku od węzła Tryszczyń (bez węzła) do węzła Białe Błota (bez węzła) o długości około 13,5 km, oraz do stanu zaobserwowanego w pierwszym roku wykonanego monitoringu i stanu zaobserwowanego podczas drugiego roku wykonanego monitoringu.
- o W każdym sprawozdaniu rocznym Wykonawca ujmie informacje o propozycjach ewentualnych działań minimalizujących w odniesieniu do

ornitofauny wraz z określeniem ich skuteczności i wykonalności technicznej, o ile uzyskane wyniki monitoringu będą wskazywały na konieczność podjęcia takich działań.

W zakres obowiązków Wykonawcy wchodzi także nadzór merytoryczny nad wykonaniem wszelkich dodatkowych prac wynikających z zaproponowanych działań minimalizujących. Pod pojęciem nadzoru merytorycznego należy rozumieć opiniowanie projektów działań minimalizujących.

6. Wymagania dodatkowe.

W ramach niniejszej umowy po przekazaniu przedmiotowej dokumentacji przez Zamawiającego do organu, Wykonawca w razie potrzeby będzie przygotowywał odpowiedzi na pytania oraz wyjaśnienia i wprowadzi ewentualne zmiany do opracowania, których konieczność będzie wynikać z zadawanych pytań i udzielanych odpowiedzi, w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego.

7. Rozliczenie prac.

-Raporty z przeprowadzonego monitoringu, podlegają opiniowaniu przez Wydział Środowiska GDDKiA w Bydgoszczy. W związku z tym, przed dokonaniem odbioru sprawozdania rocznego w danym roku monitoringu oraz sprawozdania końcowego po trzecim roku wykonanego monitoringu, 1 egzemplarz gotowej wersji papierowej + 1 egz. wersji elektronicznej(w tym egz. w wersji edytowalnej) opracowania należy przedstawić w terminie do 14 dni od daty ostatniej kontroli terenowej, nie później niż do dnia 14 października danego roku prowadzenia monitoringu.

- Zamawiający w terminie 10 dni dokona sprawdzenia przedstawionej dokumentacji i wniesie ewentualne uwagi.

-Wykonawca prześle ostatecznie uzgodnioną dokumentację bez uwag w ilości 3 egzemplarzy w formie papierowej i w formie elektronicznej plus 1 egzemplarz w formie edytowalnej **w terminie maksymalnie do 10 listopada danego roku prowadzenia monitoringu. Dotyczy to również sprawozdania końcowego po trzecim roku wykonanego monitoringu.**

Wersja elektroniczna dokumentacji ma być zgodna z wersją papierową oraz przekazana na płycie jednokrotnego nagrania CD lub DVD, opakowanej i opisanej. Wersja elektroniczna nieedytowalna winna zawierać skany stron opatrzone podpisami autorów opracowań. Opracowania z monitoringu powinny być oprawione w sztywną okładkę. Każdy egzemplarz ostatecznej wersji opracowania musi być opatrzony oryginalnymi (odręcznymi) podpisami autorów opracowania. Podpisy mają być czytelne z podaniem przynajmniej imienia i nazwiska. Podpisy autorów opracowania muszą się znajdować na stronie tytułowej pod tytułem opracowania i datą opracowania. Brak oryginalnych (tj. odręcznych) podpisów autorów opracowania (tj. zespołu wskazanego w ofercie) zgodnie z wymogami wskazanymi powyżej na każdym z ostatecznych egzemplarzy opracowania uniemożliwia odbiór przez Zamawiającego przedmiotu Umowy.

Przedmiot zlecenia uznaje się za „przyjęty” przez Zamawiającego po podpisaniu „Protokołu zdawczo - odbiorczego”.

Podpisany protokół będzie stanowił podstawę do wystawienia faktury.

8. Wymagania dla Wykonawcy.

Wykonawca musi dysponować odpowiednią wiedzą i umiejętnościami, oraz wystarczającymi środkami technicznymi do wykonania przedmiotu niniejszego zamówienia.

8.1. Doświadczenie Wykonawcy.

Wykonawca musi wykazać się doświadczeniem w wykonaniu (zakończeniu) w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, co najmniej 2 badań ornitofauny prowadzonych przez cały okres aktywności tej grupy zwierząt, których wyniki zostały opublikowane lub przekazane do organów ochrony środowiska.

8.2. Potencjał kadrowy.

Zamawiający wymaga, aby monitoring ornitologiczny wykonywany był przez zespół co najmniej dwuosobowy(w tym jedna osoba wskazana do pełnienia funkcji obserwatora –kierownika).

Osoby wchodzące w skład zespołu wykonującego monitoring (obserwatorzy) muszą:

- Posiadać wykształcenie co najmniej wyższe kierunkowe (biologia, ochrona środowiska lub leśnictwo - dopuszcza się ukończenie kierunkowych studiów podyplomowych)
- Wykazać się uczestnictwem w przygotowaniu co najmniej dwóch opracowań w zakresie monitoringu ptaków(minimum 1 obserwator)
lub
- Są autorami lub współautorami (minimum 1 obserwator) co najmniej dwóch publikacji naukowych z dziedziny ornitofauny (przez publikację naukową należy rozumieć recenzowany artykuł w czasopiśmie naukowym lub w formie książki, spełniający określone kryteria poprawności, opisujący oryginalne badania naukowe i wynikające z nich wnioski, lub zbierający w formie przeglądu wnioski z wcześniej opublikowanych prac.

Główny Specjalista
w Wydziale Środowiska
dr inż. Wojciech Rembacz

Naczelnik Wydziału Środowiska
Beata Mindykowska

